

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

B Ante A

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

A Ante X et Z

Axioma pe. p. a **Varrone** profatum 7. ploquū dicit a **Cice**. lib. i. **Lul.** prononciatū siue proloquū. Et est sententia in qua nihil desiderat vt **Annibal** pen^o fuit **Sapio** numantiam delcuit. Et oīno quicquid ita dicit plena 7 perfecta verborū sentētia: vt id necesse sit aut verū aut falsum esse: id a dialecticis axioma appella- tū est: alibi **Cice**. dicit fundamentū dialecticę esse axio- ma: quod ait esse quasi effatū. Est pyterea axioma. i. prononciatū: qđ aliū adiunctū: aliū cōnexū dicere. Ad tale est. **Si** **Plato** ambulat: **plato** mouetur. **Si** dies est: sol est super terrā. De hoc **Harti**. capella li. dia. intelligi volens sic ait. Quod fuerit ex nomiatūo ca- su nois 7 tertia verbi persona cōiunctū ploquū dicitur. Ergo miser est. **H.** crassus sed trahāt alū 7 vlti- pēt quātū velit huius dicitūcū significatiōe gre- ce tñ dicit αξίωμα. dignitas et postulatio αξίωμα pbo dignū factio: peto: digno: rogo: volo: cenſeo.

Axius fluuius papphagonum per mygdoniam fluens. **Plinius** lib. iiii. **Hox** antigone europus axium am- nem eodem nomine alius per quod rēcdias fluit.

Axiūm vrbis in **Hysia** inferiore. **Axius** macedonū fluuius. **Axiōs** vrbis cheronēsi thzacę **Axon** ionum fluuius in minore asia: axona flumen in ex- tremis rhēnorūm.

A Ante Z

Azana ethiopię regio que sinum rubri maris barbari- cum appellatum obtinet a qua azanum mare dicitur est a **Plinio** lib. vj.

Azelos pe. pducta latine dici potest sine amore: infelix sine inuidia ab a priuatiua **ἄλως** etiam multa alia significat.

Azymus pe. coz. cum y. apud nos dicit sine fermento **ζυμῆ** est fermentū dicitur.

Azotus pe. pro. vrbis syrię. **Hinc** **Azotus** a um. vt vi- ri azotū qui azotum habitant.

Littera muta est:

que nō in sonū suū: sed in sonū e lſe finit. Nam greci vica nomināt. **De** ritę virtutē 7 potestātē mediam in- ter p. 7 pb. Quare nos ob litterę affinitatē dicitōes grecas traducen- tes nōnunq̄ p. 7 pb. in illam cōuer- timus: vt cū apud grecos **πυξος** scribat: apud nos **buxus**. Et qđ illi **αμφω** nos am- bo trāscribimus. Et cōtrario qđ illi cum b. scribunt nos cū pb. traducimus: vt **φριαυβος** triūphus. Conuertit qñq̄ b. in u. euphonię vel differētię causa vt aufero p abfero. **Aufugio** p abfugio. Trāst̄ etiā in f. vt sufficio in c. vt occurro: in g. vt suggero: in m. vt summitto: in p. vt nubo nupſi.

B Ante A

Babylon pe. coz. nomen principalis vrbis in chaldaea. Et apud nos confusio vel trāslatio dicitur ppter lin- guarū confusioē: eoz qui edificabant turrim cuius altitudo quinq̄ milia centū septuagintaquattuor pal- suū fuit. **Debet** nāq̄ abel confusioē appellār. **Hęc** vrbis adeo nobilis fuit: vt chaldaea tota: 7 mesopota- mia a se babylonia dicta fuerit. Et prius quidē dice- batur ciuitas regni **Membrot**: in qua eoz qui edi- ficauerunt turrim longe diuise sunt lingue: quo 2 prin- cipes fuisse **Membrot** gigantē **Iosephus** affirmat postea a **Mino** vel **Semiramide** istaurata **menb** ac- hozia pensilibus: temploq̄ ac arce maxime fuit ad- mirabilis. **Hęc** campi plantię vndiq̄ conspicua: na- tura loci leuissima: castrorum facie mgnibus paribus per quadruū disposita: murozū eius vix credibilis

B Ante A

relatu firmitas et magnitudo: id est latitudine cubito- rum. **L.** altitudine quater tantū. **Ambitus** eius qua- dringentis octoginta stadiis circūuentur **Burus** cocilli latere atq̄ interſulo bitumine compactus. **Quem** tam latum fuisse quidem scribunt: vt quadri- ge sibi inuicem occurrentes facile pertrāsire possent **Unde** et inter septem spectula orbis numeratur **Sol** sa eptrinsecus late patens vice amnis circumfluit. **A** fronte murozū centum porte greg: et **Euphrates** in ea fluit. **Hęc** vrbis cum aliquando defecisset: et **Semiramis** circa cultum corporis occupata esset: sola- ta adhuc altera crinium parte ad eam recuperandāz cucurrit nec prius decorē capillozūm redegit in ordi- nem: q̄ vrbem in suam potestatem restitutam vidit **Babylon** maxime celebrauit interere colores diuer- sos picturę: et nomen imposuit: **Babylonica** enim appellātur. In babylonis regione est **Seleucia** 7 **be- rillus** in ea reperitur. **B** **Babylon** fuit **Babylonius** babylonia **babylonū**: et **Babylonicus** a um. **Unde** **babylonios** dicimus qui et **Babylone** sunt. Et capti- uitatem **babylonicam**.

Bacca per duplex cc. continet intra sui nominis ambi- tum fructus diuerſozū generum lauri: oliuę: comis myrti: et aliozū huiusmodi. Est 7 bacca lapis pre- ciosus siue vnio.

Baccatus baccata baccatū: quasi baccis: hoc est lapil- lis preciosis 7 margaritis ornatus. **Virgilius**. **Col- loq̄** monile baccatum.

Baccula diminutiuum: parua bacca. **Plinius** lib. xvj. **Omnes** colore **buxo**: caulibus paruis flore purpu- reo ferunt bacculas paruas vt cappari.

Baccar baccaris penultima corepta generis feminini herba est radice odoratę ad cynamimilitudinem hedere pene folijs rotundioribus mollioribus. **Ex** hac radice fieri solebat vnguentū quod baccaricū di- cebatur. **Valer** herba contra fascinoes. **Unde** **Virgilius**. **Baccare** fronte cingere ne vari noceat ma- la lingua futuro.

Bacchar cum b. genus est vasis vinarij: quod 7 baccha- rium dici potest.

Bacchus **Iouis** ex **Semeles** filius: putatus est deus vini: et pro ipso vino ponti conſeuit. **Hic** **mulino** mus fuit. **Nam** **Dionysius**. deinde liber pater: post modū cū bellasset in **India** 7 multas secus habuisset feminas q̄ **bacche** dicebant. **Bacchus** idem. **Diſtis** quandoq̄ **Diuapus**: quandoq̄ **Bromius**: quandoq̄ **botinus** dicitur fuit: et **leneus**. **Hic** oibem fere ter- rarum peragravit: multas nationes domuit. **Indos** debellauit: 7 primus omnū triumphauit **vecus** in- dico elephāto vt scribit **Diod.** **Dumus** emere ac vē- dere instituit: vt **diadema** regum ac triumphū inuenit **Dicitur** **bacchus** αττο **του** **βακχειυ** id est ebrius sum 7 clamo q̄ in **bacchanalibus** clamores fierent. **Tel** vt scribit **Diodo.** a mulieribus que illū **bacchan- tes**. i. furentes sequebantur.

Baccha bacchi sacrificula: que bacchis idis. Et **baccha** villa quedā circa **Deocidem**.

Bacchius **bacchia** **bachium** possessiuum est a **baccho** si- ue **baccheus**. **Col.** **Dicrii** nemozis **bacchea** voce fre- mentem **Bacchius** substantiuum genus pedis est ex tribus syllabis constans: quarum prima **bacchi** est relique **longę**: vt honestas hoc pedis genere vteban- tur in carminibus sacrozūm **bacchi**. **Lui** contrarius est **antibacchius**.

Bacchium genus vasis vinarij quo in sacrificijs **bacchi** vtebantur.

Bacchanal vel **bacchanale**: locus in quo **bacchi** festa ce- lebantur.

Bacchanalia: que et **Dionysia** **bacchi** festa: in quibus viri p noctem feminis et tenere grati turpiter misce-

batur per dolum. Unde illud Qui Curios simulat
 z bacchanalia viuunt. hec a multis grece yvibus tri-
 emio quoq; celebrabant. Sciendū est q; noia dieruz
 festoz tantū pluraliter declinant: z gentiuū pluralē
 tam in orū q; in ium terminant: vt bacchanaliozum z
 bacchanalium.

Bacchari que significat bacchanalia celebrare: p trās-
 lationē vō ponit pro furere, vagari, discurre. Ce-
 teros em quicqd; vehementius agitaret bacchari di-
 cebant a bacchanibus. **Arg.** Lotāq; incensa p vrbē
 bacchatur. Quinetiā loca ipsa in quib; esset baccha-
 tum: bacchata vocabant. **Hiero.** ad **Algasiam** bac-
 chari p seure posuit: pprio contra se furoze bacchā-
 tur. Aliqu; etiam baccharū dicit baccho dedicatum.
Quius verbi cōpositū est de bacchoz.

Bacchides: pe. cor. nomen. ppriū viri: qd; apud nos lu-
 cius fortis vel vultus in vomitu dici potest.

Bacchiade dicit fuerunt qui e corintho epules in **Sici-**
liam deuenerūt: z vrbem inter pachynū z pelorum
 edificantes sculi facti sunt.

Bacchilio fluius q; de **Ucētinis** montibus defluit.
Bactra ozum. **Syrbie** pincia vltra **assyriam** a flumi-
 ne **baetro** cognominata. **Arg.** lib. ij. **Georg.** **Meg**
 o **bactra** neq; indi **Laudibus** italie cerent: est z bac-
 tra oppidū regionis ipsius caput sub monte **par-**
panilo qd; antea **gariastes** dicebat. **Quis** pincie po-
 puli **Bactriani** vocati sunt: quoz rex fuit **sooastres**
 magice artis inuentor. **Quius** gentis primus institu-
 tor: fuit vt **Yosephus** scribit **Beter** filius **aram**. **Si-**
militer **bactri** idem dicunt. **Hierony.** **Bactri** canib;
 ad hoc ipsum nueritas obdūmunt senes.

Baculus et baculū vtroq; modo dicit. **Nam** apud gre-
 cos **baetron** neq; dicit. **Quilib;** **py. me.** esse solet
 baculūq; tenēs agreste sinistra. **Quius** etiā diminu-
 prouitit **Lice** lib. ij. de **si. bo.** **Bacillū** aliud inferum
 z incuruatū aliud ita natum. **Baculus** fit **bacillus** a
 quo imbecillus a um: et imbecillit et hoc imbecille.
 Unde imbecillitas p infirmitate.

Badius equus dicit cui est pbgicis color.

Belua inanis fera a vastitate seu a valentia vel a bala-
 tu a quocūq; sit primā vocalē trahit a principali: qui-
 dam a bellum deriuant. **Hinc** **beluinus** a um: qd; est
 bellus: vt **beluina** rabies. **Ambro.** **Tum** ipsa habitu/
 do corporis suauis et grata: vt neq; **beluina** vastitas
 horroz sit: nec gracilitas infirmitati.

Belutus a um: pe. pro. qd; est bestie simile.

Beluata dicta sunt tapetia a **Plauto** **beluaruz** figuris
 picta intertaq;.

Benacus pe. prod. lacus **Cisalpine** **gallie**: cuius lictorū
Salundū **burianū** oppidū adiacet. **Hinc** aiunt au-
 reas arenas euoluere z ex eis nutrire pisces quos in-
 digene **Carpiones** vocant: nusq; alibi repertos. **Et**
hoc **minius** fluius excurrit in padum. **De** hoc lacu
Virgilius lib. ij. **Georgi.** **Fluctibus** z **fremitu** **assur-**
gēs **benace** **marino**.

Bagous lingua **persica** spado dicitur. **Quidius.** **Quez**
penes est **dominā** **seruandi** cura **bagoe**. **Quidas** autē
noſter **affert** **rationem** **βαγωας** **ορομα** **κυριορ**
οσνυ **εμρουχος**.

Babal numero singulari inquit. **Hiero.** **Babalim** plu-
 raliter eodem idola noiant **ge. mas.** **Abicūq;** em in **si-**
ne **hebraici** sermonis in syllabā legimus numero plu-
 rali est **gene. mas.** **Abi** autem oib; numero plurali **ge-**
ne. se. **Argo** **cherubin** z **seraphim** plurali intelligim;
 numero genere **mas.** **Interpretat** autē **babalim** apud
 nos **ascendētes** vel **superiores**. **Tū** **duodecim** **cōposi-**
tores **Suide** scribit sic. **βαβαλιτωρ** **ηρθεος**.

Bate arum: ciuitas **campanie** **secus** **campanum** **mare**
ſita a **Baio** **Alyſis** **focio** **illic** **sepulto**. **In** **huz** **agro**
aque **calide** **sunt** z **ad** **voluptatem** z **ad** **variōs** **moz-**

bos **cōmode**. **Syrus**. **Primozes** **aditur** **capuz** **do-**
cti **ille** **repentes**: **Unde** **ferant** **nomen** **baie** **comitēq;**
dediſſe **Dulychię** **pupis** **ſtagno** **ſua** **nomina** **mōſtrat**.
Boza. **Hullus** in **vrbe** **locus** **baſis** **prelucer** **amēnis**.
Hinc **ſit** **Baianus** a **um**: vt **ſinus** **baianus** q; **hic** **miſſe**
no **monte** **illinc** **puteolis** **clauditur**.

Baye cum **y. greca**: **palmarū** **folia** **dicunt**. **Hieronym**
Lubile **cis** **de** **folijs** **palmarum**: **quas** **bayas** **vocant**
contertum **erat**.

Baiulus: pe. cor. operarius et pprie qui vecturas one-
 rum co:poze suo vicus querendi gratia portat. **Sic**
baiulo **as** **porto** **Plau.** in **Aſi.** **Ego** **baiulabo**: **tu** **vt**
debet **domū** **ante** **me** **ita** **inanis** **ſorte** **baiulo** **inde** **di-**
ctū: **quia** **nutricius** **bailus** z **nutrix** **baila** **vulgo** **dicuntur**:
et **merito** **qz** **baiulant** **vlnis** **quos** **nutriunt**.

Baiulus **color** a **quibusdam** **accipit** **pro** **variora** **quibus-**
dam **pro** **ſpadice** **hoc** **est** **palmeo** **qualis** **est** **equorum**
Ma **et** **baius** **vulgo** **dicit** **is** **qm̄** **ſpadices** **hoc** **est** **pal-**
marū **cū** **fructu** **ſuo** **termiteſ** **greę** **vocat** **ſpica**.

Balanite **vug** a **magnitudine**.

Balanus **pe. cor.** **genus** **glandis**. **Acron** **dicit** **esse** **her-**
bam **ynguentariā** **et** **ab** **Boz.** **pro** **yngueto** **myrabo-**
lano **politam**. **Bar.** **Hoc** **ex** **yngueto** **cōſtat** **et** **ex** **ba-**
lano. **Hinc** **ſit** **balanatus** a **um**. **Pers.** **Tum** **cū** **ma-**
yllis **balatū** **gaulape** **pectis**. **Balanus** **etiam** **a** **glan-**
dis **ſpecie** **dicitur** **id** **genus** **alui** **ſubducēde** **qd** **clyste-**
ris **loco** **ſubditur** **conſtabat** **vt** **Iul.** **Holluz** **inquit** **ex**
adipe **ac** **nitro** **parte** **plurima**. **Item** **Balanus** **nomē**
est **vrbis** **in** **Epiro** **Balanū** **ynguentū** **qd** **ſit** **ex** **glan-**
de **myrabolani**.

Balena **cū** **diph.** **belua** **marina** **quā** **alij** **piſtricem** **aliū** **ce-**
tum **appellant**. **Greę** **βαλενας** **pbalena** **dicunt**
quasi **conſpicuā** **beluā** **conuerſa** **q** **in** **b.** **Iuue.** **Quan-**
tum **delphinis** **balena** **Britannica** **maior**.

Balaſtū **ſos** **maſi** **puncti** **villis** **nō** **modo** **medicinis**:
ſed **etiam** **tingēdis** **veſtibuz** **que** **ſibi** **cō** **colores** **ſūt**.
Et **color** **ipſe** **dicit** **balaſtū**. **Balaſtū** **herba** **non**
multū **diſſimilis** **narcifſo**.

Balbus **qui** **vitio** **linguz** **nō** **bene** **potest** **exprimere** **ver-**
ba **et** **obſcure** **loquit**. **Pers.** **Rancidū** **qddā** **balba**
de **nare** **locutus**.

Balbutio **is** **pe. pro.** **balbutiū** **vel** **balbutiū. ſtum.** **Et** **est**
balbutire **quādā** **linguz** **heſitatione** **et** **cō** **ſuſſione** **trez-**
pidare. **Boza.** **in** **Ser.** **Balbutie** **ſcaurum** **prauis** **ſul-**
tum **male** **talis**. **Hiero.** **Experiat** **que** **horramini** **affe-**
ctū **ſantū** **more** **balbutientū**: **qui** **quecūq;** **audierint**
fari **geſtiunt** **cum** **neccum** **poſſint** **ad** **plenum** **verba**
formare.

Baleares **dug** **inſule** **in** **Hiſpania** **ſunda** **bellicoſe**: **a** **teli**
fundez **iactu** **qd** **grece** **βαλλειν** **dicimus** **appella-**
te: **vel** **a** **Baleo** **Herculis** **comite** **ibi** **relicto**. **Greę**
gymneſias **dixerunt**. **Has** **vulgus** **maiozicam** **et** **mi-**
noricam **appellat**. **Apud** **quas** **primū** **inuenta** **est** **ſun-**
da **vt** **inquit** **Vegetius**. **Unde** **Virg.** **lib. j.** **Georgi.**
Stupea **torquentē** **balearis** **verbera** **ſunde**.

Balare **propriū** **est** **vocis** **ouis**. **Hierony.** **ſo** **in** **Lobia**
etiam **hēdis** **dedit**. **Quis** **cū** **vocem** **balantis** **vir** **ei**
audiſſet **dixit**: **ſidete** **ne** **forte** **fartius** **ſit** **reddite** **cū**
dominiſ **ſuis**.

Balneum z **balnea** **dicunt** **in** **privatis**. **In** **publicis** **vō**
ſgmt. **gene.** z **numero** **plurali** **tm̄**: **licet** z **balnea** **legat**
z **balnearia**. **Lice.** **ſo** **latere** **quod** **primū** **est** **balnea-**
riſ **colūnas** **poſuerat**. **Sunt** **em̄** **aque** **calide** **que** **cunt**
alie **ad** **alium** **mozbū** **idoneę** **effent** **quibus** **vt** **ebant**:
multitudinis **potius** **q̄** **ſingulari** **vocabulo** **appella-**
runt. **Differuntq;** **balnee** a **thermiſ** q; **therme** **dicant**
que **natura** **sunt** **calide**: **balnee** **que** a **nobis** **caleſcunt**
igni **et** **in** **caſ** **deſcēdimuz** **vt** **lauemur**: **naq;** **therme** **di-**
cuntur a **greco** **θερμων** **qd** **calidū** **ſignificat**. **ſa** **q̄**
pe **q̄** **calētiō** **aquis**: **aut** a **formice** **igni** **caleſcero** **la-**

uandi sudandi ve vrbibus deputata Thermas voca-
uere. Therme balneas apud Romanos volupta-
tis et munditiarū causa consistunt tam publice q̄ pri-
uata. Balneia autē nomē inditū est q̄ greci balanion
dixerūt q̄ anpietatem pellat ex animo vt interpretat
Augustinus lib. ij. con.

Balneari ab antiquis balneari dicebant.
Balneator ge. cō. q̄uis et balnearix inueniat: qui curā
habet balnearū qui et Medialtinus dicitur.

Balneatorius a um: q̄ ad balneandū p̄inet. Martia-
nus Iurecō. Instrumētō balneatorio legato balnea
rores continent: q̄m sine his balneari vltim suum p̄bere
non possunt.

Balneolum cū accentu in antepe. diminū. est. Iune. Cū
tam noti celebresq̄ poete: balneolum gabjis Rome
conducere furnos Tentarent.

Ballista: per gemmū ll. tormentū muros concutit: et
βαλλω iacio vulnero. Quidiū lib. ij. de trit. Quā
graue baliste magna pulsata onus. Luc. pro instrumē-
to ballista quā dā iacere possunt. Neq̄ em solis excus-
sa lacertis: Lancea sed tenso baliste turbine rapta.

Dauid vñ cōtēta latus trāsire quiescit. Noni^o ba-
llista appellat qua sapa maiora iaciunt. Et lib. ij. tuf.
Et em baliste lapidū: ita reliqua tormenta teloz. De
barū ballistarū cōfectione scribit Ge. lib. x. q̄ ea ma-
gnitudine formēt vt lapides. cy. pondo ei aculetur

Sciendū ergo est q̄ ballistarū quedā maior dicit: que
dā minor. Ballistam maiorē p̄sci dixerit trabē vali-
dam ita lib. x. at: vt cū pars densior ponderibus attra-
cta descēderet: eleuata p̄ceritas sua funiculis quos
haberet alligatos funda saxū maximi ponderis lōge
emitteret: eiq̄ magis Bicole nūc est appellatio q̄m

Qnagrā maiorē ipsam machinā dixerit: hanc ballistā
inuenit p̄henices: vt docet Plin^o. Ballista minor
que et manuballista dicta est aliq̄ Scorpio q̄ balliaz
iacit manu tractabilis est et subtilibus parulis spi-
culis scorpionis instar infert mortem. hinc exballisto

as. De his duob^o ballistarū generib^o sic scribit Ge/
ge. lib. de re mi. Ballista funibus: neruis chordisq̄ tē-
ditur: que quanto p̄olipiora brachiola habuerit: hoc
est quanto maior fuerit: tanto spicula longius emit-
tit: que si iuxta arē mechanicā tēperet: et ab exercita-
ris hoib^o qui mēsurā eius ante collegerint dirigitur:

penetrat quod cūq̄ p̄cussit. Qnager autē dirigit la-
pides: sed p̄neruoz crassitudine et magnitudine saxo-
rū pondera iaculat. Nā quāto maior fuerit: tāto ma-
iora saxa fulminis moze proteret. His duob^o gene-
rib^o nulla tormenta species vehemētior inuenit. Ba-
llista etiā dicitur est mons apud Ligures.

Ballistarū artifices ballistarum dicunt.
Ballistarū locus vbi sita est ballista. Plau. Intenta est
ballista probe q̄ ego baud multū post emittā e balli-
stario. Vbi etiā ballistā accipi videt. p. telo.

Baltheus et baltheū in singulari: in plurali neutrū cātū
militare cingulū vel cōna bullis ornata. Barro air.
Qui gladiatores baltheū cingulū ea corio habebāt
bullatum baltheum dicitur.

Balsamum: arbutula sola vni terrarū iudeq̄ quondam
cōcessa neu. ge. viti similior q̄ myrto. Serit malleo-
lis vt vicia: et colles implet vinearū modo: sustinens
sele sine adminiculis. Intra tertū annū est fructifera
p̄ceritas intra bina cubita subsistit. Oppobalsamū
succus collectus ex arboze. Nam αποσ dicit succ^o
p̄fert oibus odorib^o. Sylo balsamū lignū balsami
ξίλον est lignū. Inciditur em vitro: lapide: ossi: vt
culcellis et succū emittit que oppobalsamū dicit. ex
mie suauitatis. Sūma oppobalsami probatio est vt
lac coagulet et in veste maculas nō faciat. Hierony.
tū p̄ arboris succo balsamū dicit. Et quasi balsamū
nō mixtū odor meus. Carpopalsamū fructus balsa-

mi. Carpos em latine fructus.

Bambatiū seu bambitiū Cottonū illud albissimū q̄
nent mulierculē ad telas repēdas. Hoc sunt vestes q̄
vulgo bōbycine appellant q̄uis ryline siue grossipi-
ne vel grassāpine dicit debet a frutice qui id fert qui
rylon grossipton seu Grossiptinus vocatur.

Bambilius animal volatile qui vulgo barbellus dicit.
De quo Ambro. lib. lxxv. fertur hic comiger ver/
mis cōueri p̄imū in specie caulis: atq̄ in eā mutari
naturā: inde p̄cessu quodā fieri bambilius: nec eam
tū formā figurāq̄ custodit sed laxis et latioib^o folijs
pinnas videt allumere. Ex his folijs mollia illa Se-
res depectunt vellera: que ad vsus sibi proprios di-
uites vendicantur.

Baphia dicitur lo ca tincture in quibus tinguntur pan-
ni: nos tinctoria dicimus. Lampz. in Alex. scribit pro
bum fuisse baphijs p̄positū. Baphia dicitur tincta
vnde dibapha binstincta.

Baptismus et baptisimū et baptissima actis: latine imer-
sio vel intinctio dicit a verbo greco βαπτω imergo
Grego. Baptisma greco eloquio dicitur quod latine
Tinctio: q̄ ibi bō spiritū gratie in melius imutatur:
et longe aliud q̄ erat efficitur. P̄nus em sedi crani
deformitate peccato: in ipsa tinctioe reddimur pul-
chri dealbatione virtutum.

Bapre dicebantur viri tincti faciat: qui sacris inter-
rant instar mulierum βαπτειν enim insicere: tingere
refucare.

Baptisterium in quo quis lauatur quasi lauacrū et tin-
ctorium et piscina ipsa. Nam baptisteria in domib^o
sunt veluti lacus quidā ex ligno aut lapide edificati:
in quibus lauati gratia mergi solent. Neq̄ in cellis. i.
in locis secretioribus solent constitui: quarū alię cal-
darie sunt in quib^o calida lauamur: alię frigidarie: in
quibus lauamur frigida. Pl. ad Apollinarē. Cella
frigidaria in qua baptisteriū amplum atq̄ opacum.

Idē ad Ballū. Inde baline: cella frigidaria spacioza
et effusa: cuius in contrariis parietib^o duo baptiste-
ria veluti cieca sinuant abunde capacia. Neq̄ eadem
piscine dicuntur latine et naratozia et natationes. Si-
do. Piscina seu li grecari volumus βαπτιστήριο.

Barach: nomē viri p̄p̄it: et apud nos significat fulmē.
Barachias: nomē viri: et benedict^o seu fulgur domini
interpretatur.

Barabbas per duplex bb. Et est syra dicitio: qua apud
nos significatur filius parris. Componit em et bar-
qd apud illos filius dicit: et abba pater. Sedulius.
Tunc coluere babal. tunc elegere barabbā.

Baratro: luxuriosus dicitur.
Barathrum: imense magnitudinis nomen est: q̄ βάρθρα
ερροπ. i. gaue in aspiciēdo: ponitur pro loco imense
p̄funditatis apud inferos: pro loco precipiti vnde
quis emergi non possit. Diome. docet esse proprie
locuz athenis vnde dānati precipitabant. Sunt qui
dicāt barathrū p̄funditatis esse a similitudine locū q̄
est in egypto. p̄fundissimi cui nomen est barathrum.

Barba vtroq̄ numero non solū hominū sed brutorum
quoz et alioz qua drupediū est. Lxx. lib. ij. Ser. Te
q̄ lupi barbā varie cū dēte colubz. Pl. lib. xxx. Cū
geminos transit sol cristis et anibus et vnguib^o ga-
linaceoz: si luna raris barbis cor. Idem lib. xxviii.

Afferunt et magi sua cōmenta: p̄imū omniū rabiem
hircoz si mulceatur barba mitigari. Siluius nume-
ro plurali de boie etiam dicit posse ostendit libro. iiii.

Indociles nunc propter in pectoza barbis. Terre-
re humū. Quis nois composita possunt declinari
pm tertiam et secundā declinationē: vt Imberbis et
hoc imberbe: et imberbus a um: quod est sine barba.
Barbanus dicitur qui barbam habet. Et barbure
est barbam emittere.

Barbo genus piscis q̄ geminā barbā habeat in inferio-
re labio. Alio nomie **Abulus** dicitur. Hinc **Lice** in
parado. **Barbarulos** mulos nūcupavit. **Grece** **Tri-**
gla vocatur: in viuariis non crescit.

Barbitos pe. co. gene. maf. femininiq̄: hoc barbitus
instrumentuz muscum qd̄ pullatur plectro vel cala-
mo. **Dor.** **Age** dic latinū barbite carmen lebio pu-
mū modulate cuiusq̄. aut gene. **Sappho** ad **Pba-**
nem. Nec facit ad lachrymas barbitos vlla meas.
neuro **Antonius.** **Hoc** genere. r̄ cho: das et plectra
et barbita conde. **Grece** **βαρβιτοῦ** dicit. **βαρβύ**
λωθ υιοσ̄ λυπησ̄ ωσ̄ φοβος̄ τοῡ αδειωσ̄

Barbari factio nomine inquit **Strabo:** dicitur sunt ab
initio qui difficulter asperere atq̄ duriter loquebantur
quasi duriloqui r̄ crassilingues quē admodū blesi at-
q̄ balbi dicuntur qui lingua impediti sunt. **Hec** igit̄
qui crasse loquūtur: barbari dicitur: quales sunt oēs
gentes p̄ter grecos. **Di.** **Plautus** credo **Meuius**
poetam latinū barbarū dicit. Nunc etiā ad eos trā-
latū est hoc nomen qui nō sunt latini: q̄ hi mitio:em
linguam habeāt: ac magis cultam. **Quintianus** inter
hos si quis nō recte. p̄ferat: barbare loqui dicit. Et p̄
metaphorā barbari dicunt illiterati malis moribus
feri crudeles. **Inerdu** **Barbarus** sumit p̄o horrido
feroq̄ incuitu. **Plinius** de quodam myrrbe genere.
Trogodytica myrrba aspectu aridior est folidiaḡ
ac barbara ab voce **βαρβος** qm̄ in greciā aduentā-
tes eā vocē facerēt cū p̄nūciare grece nō possent.

Barbatulus: penul. cor. diminutiv. a barbarus.

Barbaria: barbarorū regio: r̄ quādoq̄ accipit. p̄ gente
ipsa fera. **Dierony.** p̄ra **Joni.** **Arabes** r̄ sarraceni r̄
omnis eremi barbaria cameloz lacte et carnis vi-
vit. **Hoc** etiā noie dicta est insula **Sangeris** **Indie**
fluvij: vt ait **Ptolomeus.**

Barbaricus a un. pe. co. eiusdem significationis est cū
barbarus: hoc est ferus et malis moribus. **Apul.** **Fe-**
ris ac barbaricis moribus.

Barbarici neu. ge. clamor excitus dicitur: q̄ eo vocife-
randi genere barbari vtantur.

Barbaries ad imitationem pertinet: et significat incivi-
litatem feritatis.

Barbarica pauimenta sunt que r̄ subtegulanea vocan-
tur et testis tuis rudere et calce: in Italia **Do** festuce
subiiciebant. p̄ter qd̄ carnea vocitata.

Barbarismus est contra romani sermonis legem aut
scripta aut p̄nunciata vitiose dictio. fit enim in vna
parte orōnis t̄n̄: latine dissonans dicit: r̄ proprie in
soluta orōne fit: apud poetas metaphrasinus. i. trāsfor-
matio vocaf. fitq̄ barbarismus duob̄ modis sc̄pto
r̄ p̄nūciatioe. Et hoc quadrifariā **Adiectione:** detra-
ctione: mutatione: r̄ t̄n̄: mutatione littere: syllabe: t̄pis.
Adiectione littere: vt **Reliquias** **danaū** p̄ reliq̄as:
syllabz: vt **Hauoz** p̄ **mars.** t̄pis: vt **Italia** **fato.** p̄
fuguo: vbi prima syllaba cū corripit debeat p̄ducit.
Detractione littere fit barbarismus: vt **Infantubu.** p̄
infantib̄. **Syllabz:** vt **salmetū.** p̄ **salamentū.** **T̄pis:**
vt **feruere** leucate auroz effulgere luce? **Dutatio:**
ne fit barbarismus: vt **Alti.** p̄ **illi.** **Syllabz:** vt **Per-**
nuces. p̄ **p̄nces.** **T̄pis:** vt **Qui?** ob **noyā.** **T̄n̄:**
mutatione littere fit barbarismus: vt **Lymbie.** p̄ **tyin-**
ber. **Temporis:** vt **Dominus** penultima p̄ducta.

Barbare dicitio peregrina est: vt **gaza** r̄ **magalia.**
Barce: vrb̄ in arida libya quam libes metropolim ha-
buerunt sic dicta a regina eozum **Barcea:** qua **Bar-**
cei dicitur sunt eius incolę. **Dierony.** ad **Bar.** **Latez**
vagantes **barcei:** barca oppido qd̄ in solitudine si-
tum est quos nunc corrupto sermone **abbi** **baricia-**
nos vocant. hi sunt qui pro locozum qualitatibus di-
uerso nominibus appellantur r̄ a **Dauritania** per
Abhicam r̄ **Aegyptium** **Palestinā** q̄ **Phenicem**

Celasyriam et **Orbobenem** **Desopotamiam** atq̄
Persidem tendunt ad **Indiam.**

Bardeles nomen propriuz historici **babylonij** qui in
duo dogmata apud indos gymnosophistas diuidit:
quozum alterum appellat **bragmanas:** alterum **Sa-**
maneos qui tantę continētę sint vt vel pomis arbo-
rum iuxta **Bangem** fluium vel publico orizē: r̄ fari-
ne alantur cibo. Et cum rex ad eos venerit adorare
illos solitus sit.

Bardus: sultus a tarditate ingenij. **Cecil.** **Nimis** au-
dacem: nimisq̄ **bardum:** **Ballice** **do** dicitur canto: q̄
virozum fortium laudes canit: a gente **bardozum** de
quib̄? **Luc.** **Plurima** securi fudistis carmina **Bardf**
Bardiacus: vestis est. **Varci.** **Lassi** **bardiacus** quod
euocati.

Bardocucullus: genus vestis omni tempore cōmode:
cum qua etiā cubare soliti erant inbrium tempore in
castris milites: r̄ in agris rustici. **Bar.** **Ballia** **santo-**
nico vestit te **bardocucullo** **Cercopithecozū** penula
nuper erat.

Barrbus elephas a cuius ossis similitudine dētes **bar-**
rbi dicuntur. **Dorat.** **Quid** tibi vis mulier nigris di-
gnissima **barrbis.** **Hinc** **barrire** dicitur **barrbi.** i. ele-
phantes cum vocem edunt: r̄ **barrbitus** ipsa voi.

Barrbitus us: vox elephātis. **Barrbitus** etiam dicit̄
romanozum clamor militum: sic cum vtresq̄ acies se
iunxerint. **Auctor** **Tegetius.**

Baro vir fortis: a quo fit diminutiū **barruculus.**

Baris idis: lingua **egyptiaca** significat cymbam que ve-
ctat cadauera **egyptiozum** ad sepulchra. **Drog.** **Bar-**
ridos r̄ contis rostra **liburna** sequi: hoc nomine etiā
dicta est ciuitas **phrygię.** Similiter et fluius **Indie**
Baris grece dicitur porticus et domus.

Barnacida e. vestis genus quā nunc **Buarnaciam** dicit̄
mus: forsan quoniā **βαρνησιος** **αλομερος** inde
puer verna.

Bascanda: vas britanicum. **Bar.** **Barbara** depictis
venit **bascanda** **butannis:** **Sed** me iam mauult dice-
re **Roma** suam.

Bassa pudicorū affectuum sunt: oscula officioz **Sua-**
uia libidinum vel amozum.

Basse a nostris dici potest sustentamentū. **Sunt** enim
basse sessiones columnarū: statuarū seu fabricarum
que a fundamento confurgunt r̄ superposite fabricę
sustinēt pondus: **A** qua similitudine orbiculi illi qd̄
vasa in mēsis collocantur ne toralia polluant vocari
solent. **Treba.** **iuriscōn.** de **lega.** lib. iij. **Cui** **coinebia**
vasa legata essent r̄ bases huic quoq̄ hozum vasozū
collocandozū causas paratas debent respondit. **Est** et
Basse figura in narrationibus cū oia pederentim in
signuādi gratia proferunt: vt apud **Ter.** in **Eu.** **Da-**
tri mercator dono dedit: mater vbi accepit r̄.

Basilica pprie locus in quo negotiationes consilia et
iudicia exercebantur quasi regia. **Grece** enim **βασι-**
λικη **basilicen** regia vocant. **Nam** vt **Victr.** lib. v.
scribit. **Debent** **basilicę** **adiectę** esse foro. **Gene.** **Fre-**
mitu iudiciorū **basilicę** resonabant. **Pli.** in **epistolis.**
Descenderā in **basilicā** **iulij** **auditurus** quibus priori
ma cōperendinatione respondere debebā. **Iure** **con-**
sulti de verbōzū significatione **basilicę** **publicis** **vsu-**
bus **accommodatā** esse dem onstrant. **Quidā** **basilicaz**
accipiūt. p̄ loco domi amplioze in quo dñm expectat
salutatozes: clyentes patronoz: serui dños: in q̄ etiā
choze et cōiuiua maior fieri solent. **Apud** **ecclesia-**
sticos **basilicę** dicitur sacella nummibus dicata: quia
ibi regi omniū deo cultus r̄ sacrificia offerunt. **Et** **ba-**
silicon. **Plau.** in **Epi.** vocat vestimenti genus regis:
cum ait. **Suparū** **sublimib̄ricam** **basilicum** **aut** **ero-**
ticum. **Pli.** **Genus** **nucum** **quod** **optimū** **est:** r̄ **quasi**
regiū **vocari** **ait** **basilicā.** **Est** **em** **basilica** **nur** **quā** **alio**

nole Juglandē appellamus. Vide in dictione Juglans. Lellus Emplastrum ob excellētiā basilicon dicitur scribit.

Basilicus a um: regius sine regalis dicit. Uñ Plau. in cap. Basilicas editiones atq; imperiosas habet. Et in pseu. Basilicus status & basilicus victus. i. regalis & excellēs in Persa. Et basilica facinora p regia. Idem. Basilicē ornatus incedit et fabre ad fallaciam: id est regie et excellenter.

Bassileus: sustentamentū populi dicit. Ob hāc causam rex dicit apud grecos: q; tanq; basis populum sustinet. Quanto em quis magis preponitur: tanto amplius pondere laborum grauanatur.

Basilicanus: dicitur custos basilicę.

Basiliscus genus serpentis: q; in capite album habeat instar diadematis: Vel q; reliqua serpentis generacius virus fugiat. Hunc Regulus vocant qui teste Plin. lib. viij. in solitudinibus apud habitacū candida in capite macula: velut quodā diademate adornatus. Acutissimū habet caput: rubeos oculos & colorem ad nigredinē vergentem.

Bassilia insula in oceano septentrionali: imense magnitudinis que distat a scytharum litore eridui navigatione: vt ait Plinius lib. iij.

Basterna vehiculus itineris: que mollibus stramentis cōposita a duobus animalibus deportatur.

Basternę: populi vltra danubium.

Bastidiū: sunt populi scythię europę: vt Pompe. refert qui ab Hercule descenderunt.

Bassaris is vel idis: bacchi sacrificula: a bassareo baccho qui bassareus dicitur est a vestis genere quā inducitur que bassaris dicebat: vt inquit Porphyrio que plane vestis vsq; ad pedes fuebatur. Statius. Si decet aurata bacchū vestigia palla Terrere. Et a bessa reo lydie loco cognominata est. Hora. lib. car. Non ego te candide bassareu inuicium quatiā. Rursus bassaris vacca mullaria dicitur. Persius. Extraptum vitulo caput ablatura superbo bassaris.

Bathauia: Germanię prouincia que nunc Bavaria dicitur & bathauū oppidū a post quod altum signū car. Hinc bathauus a um. pe. indifferēte. Luc. lib. 1. Gangiones bathauis truces q; gre recuruo: Stridentē acuerē tube. Cor. Tacitus de situ Germanię Omniū harum gentiū virtute precipui bathauū non multū a ripa insulam rheni colunt.

Batrachus pe. cor. rana & nomen propriū sculptoris & quidā cyrenicus portus.

Batrachozymachia: ranarū & muris pugna.

Barris genus vasis lōgioris manubij: quod alij Trullam appellant.

Batus vt scribit Hiero. genus mensurę est q; apud hebreos dicit Bath decima pars choi est: & de speciebus em liquidis dicitur vini olei & vini. Ser. de pō. Continet amphorā vnam. Batis vero genus herbe est aculeate sponte nascentis: que & marina est & horrentis. Et Batus nomen viri pprius eius q; Cyrenę condidit: qd lingua libyca regē significat.

Battus per duplex: et nomen est pastoris.

Batuo is: virgis verbero. Plau. in Cati. Qui q̄o potius q; sculponcas quibus batuatur tibi os sener ne quillime. Sue. de Calig. Dirmilonē & Indo rudibus secum batuentē & sponte prostratū confodit ferrea sica. Lic. Deorum: stultie ad rem obscenam cū inquit. Equidem tam etiā obscena verba pro obscenis sunt. Batuit enim impudēter: depressit multo impudentius. Et qui neutrum est obscenū.

Batillus: quoddā ignis receptaculū ferreū quo puma colligitur ad similitudinem pale Theoricis bernacius dicitur quo pumas et cinerem & foco tollere solentur vt alio trāferantur. Apitius de petasone. Et

Armillam inquit illius candenti batillo vis: & melte contegis. Et de diuo Laurentio scribitur. Allati sunt batilli cum pumis. Hiero. lib. Numeroꝝ genere neutro visus est. Ignium receptacula fuscinulas & tridentes vncinos ac batilla. Battillum etias nūct vocant ferreum instrumentum quo ad sulcos: elices fossasq; in agris faciendas vtuntur. Item Battillus significat fere dracteam & laminam. Unde nos vulgo quoq; ferrū tali forma noiamus batillum.

Bathyllus cum th. aspirato et y greco fuit nomen adulescentis. De quo Hora. in Epō. Non aliter famio dicunt arisse bathyllo anacreonta teium.

Bathynon interpretatur profundum.

Baubare: fictitiū verbum a voce canum cum latrāt: bau bau facientes. Lucil. lib. v. Et cum deserti bau/bant in edibus omnes.

Bauli: vilę nomen est que inter promotoriū Disenuz baiarūq; lacum mari alluitur. Seruius caulam nominis in d. factam memorat: q; olim Hercules iuxta baias fecit caulam bobus: & eam sepit: Qui locus primo baulia dicitur: mox dicit cepit baul

B ante D

Bdellium: arbor nigra magnitudine oleę: folio et roborē similis caprifici. Nasctur i bacchanis: vt Plinius libro. rj. scribit. Cuius etiam succus bdellium dicit.

B Ante E

Beati a bene habendo dicitur. Qui sint dicendi beati. Seneca. lib. vj. epist. declarat bis verbis. Hoc nos doce beatū non eū esse quez vulgus appellat: ad que pecunia magna confurcis: sed illum cui bonum omne in animo est erectum et exultum et mirabilia calcantem: qui animam videt cum quo se cōmutatum vellet: qui hominem ea sola parte existimat qua bono est: qui natura magistra vitur: ad illius leges cōponitur: sic viuit quomodo illa prescripsit: cui bona illa nulla vis excurit: qui mala in bonum conuertit: ceruus iudicij: inconfusus: intrepidus: quem aliqua vis mouet: nulla perturbat: quem fortuna cum in eū quod habuit telum nocentissimū vt maxima intorset pungit non vulnerat. Et cetero lib. v. tuus. Mo exultimo beatoris: qui sint in bonis nullo aduocato malo. Apul. lib. de philosophia. Illum omnibus beatum videri cui et bona suppetunt: et quē admodum care re vitis debeat callet. Felices dicuntur bonorū omnium compotes. Alię quoq; res beate felices dicit possunt: vor beata: id est plena ac perfecta. Et vocis felicitas apud Quintil. Interdus ponitur beatus p nobili Hora. lib. car. Nescias an te generum beate phillidis flauę. Quis diminutium est Beatus.

Bebrycium sine bebrycum: vicus est inter Cremona et Teronam qui vulgo dicitur Labina. clarum duabus cladiibus romanorū. Cornelij & tacij. In eo Atellius cum Orbone conficit. Cor. Tacitus. Eo die quo bebrici celebrabat uenem inustrata facie apud regium lepidi celebri luco confidisse in colle vt memorant: nec deinde ceru hominum aut volantium alitum territam pulsam ve donec Orbo seipie interficeret.

Bebrycia regio: que vt Salustius docet maior phrygia dicta est. A qua Bebrycus a um. & Bebrycis icis pe. indifferēte Cal. Flaccus lib. ij. Bebrycis & scythici procul in dēctia sari. Luc. lib. vj. Pinguis bebrycio discessit vomere sulcus. Sil. lib. iij. Possessus baccho seua bebricis in aula.

Belzebub Adolū fuit Accaron: quod in regū volumine vocat Adolū muscę. Bel ipse est Bel sine Baalzebub mulca. Et interpretatur vir muscarū.